

Toelichting notitie Hoogstraten

Aan Burgemeester van Amsterdam en dagelijks bestuur stadsdeel Centrum
Van Werkgroep Hoogstraten
Datum 28 mei 2020

Achtergrond

Vanaf 1 augustus 2006 beschikt stadsdeel Centrum over het Coördinatieteam Wallen (CTW). Het team is speciaal opgericht om tegemoet te komen aan de wens van het bestuur om ondermijnende activiteiten in het gebied tegen te gaan.

Veel taakaccenten van het team worden uitgevoerd in het gebied op en rondom de Wallen, maar ook in andere delen van het centrum wordt samengewerkt in de strijd tegen ondermijning. Om dit doel te bereiken wordt ingezet op multidisciplinaire samenwerking met partners van de politie, belastingdienst, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Openbaar Ministerie. Ook binnen de gemeente wordt intensief samengewerkt met de afdelingen Vergunningen Toezicht en Handhaving, Veiligheid, Dienst Wonen en afdeling Aanpak Amsterdamse ondermijning.

Op basis van het RIEC-convenant is gegevensuitwisseling tussen de bij het samenwerkingsverband RIEC aangesloten partners mogelijk. Dit heeft tot doel dat noodzakelijke samenwerking mogelijk wordt gemaakt om aan te tonen dat er sprake is van georganiseerde criminaliteit dan wel ter identificering van gelegenheidsstructuren. Mede op basis van de uitgewisselde gegevens kunnen maatregelen van strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en fiscale aard worden getroffen ter voorkoming en bestrijding van georganiseerde criminaliteit.

CTW is van mening dat in een sterk veranderende maatschappij ook de gemeente moet meebewegen. Zo zijn de informatiebronnen niet meer alleen de geijkte partners, maar zal ook meer gebruik moeten worden gemaakt van de oren en ogen op straat en achter de gevels.

Pilot Werkgroep Hoogstraten

Sinds oktober 2014 is de bestuursopdracht "Stad in Balans" van kracht. In dat kader is o.a. voor de Hoogstraten een straatgerichte aanpak uitgewerkt. Bewoners, vastgoedeigenaren en ondernemers stellen gezamenlijk een visie op.

Op 7 maart 2018 is het convenant Hoogstraten ondertekend. Vanuit hun maatschappelijke doelstellingen hebben de convenantpartners besloten om samen te werken in een pilot voor de verbetering van het woon- en werkklimaat van de Oude Hoogstraat en de Nieuwe Hoogstraat. Een van de voorwaarden vanuit de kant van bewoners, vastgoedeigenaren en ondernemers om het convenant te ondertekenen, was om ook naar de aanpak van ondermijning te kijken. Sinds het najaar 2018 heeft zich voor de pilot een werkgroep gevormd door middel van samenwerking tussen deelnemers van de werkgroep 1012, te weten CTW, de politie én bewoners/ondernemers. Er wordt tevens gebruik gemaakt van het bestaande netwerk van ketenpartners Belastingdienst, OM en ISZW. CTW is operationeel leider en voorzitter van de werkgroep.

Doelstelling werkgroep Ondernijning

Het in kaart brengen van de panden, eigenaren, branches, spelers en fenomenen in deze straten waarvan 1 of meer van de deelnemers van de werkgroep vermoedens heeft dat er sprake is van ondernijning. Het verbinden van informatie leidt niet alleen tot een completer en gezamenlijk beeld maar wordt ook ingezet bij de (integrale) aanpak van ondernijning.

Drie rapporten: notoire straten, project 1012, en weerbare stad

Notoire straten

Dat de huidige tijdsgeest een andere wijze van samenwerking en onderzoek vereist blijkt ook uit het rapport "Notoire straten" van Shanna Mehlbaum (juni 2018). In dit rapport worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Maak een goede analyse van de straat m.b.v. indicatoren. Dit kan ondersteuning bieden bij het bewerkstelligen van draagvlak en urgentiegevoel. Het gaat hier om indicatoren die gemeente, politie en burgers kunnen signaleren in de straten, deze kunnen eventueel uitgebreid worden met indicatoren van andere partijen, zoals de belastingdienst.
- Op basis van de analyse van professionals (RIEC / CTW / AAO) kan er worden overgegaan op proactieve inwinning om informatie te verkrijgen over de indicatoren waar weinig over bekend is. Denk aan observaties, etc.
- Kies voor een gebiedsgerichte benadering: verbindt wijkagent en recherche.
- Om een structurele verandering van een negatieve naar een positieve situatie te bewerkstelligen moet men niet eenzijdig focussen op het terugdringen van bestaande criminaliteit. Advies: ga een stap verder, maak het gebied onaantrekkelijk voor deze partijen.
- Besteed aandacht aan het stimuleren en onderhouden van positieve aspecten in de straat, die van invloed zijn op de sociale cohesie en sociale controle, en die een aantrekkingskracht uitoefenen op vernieuwende en verbindende bewoners en ondernemers. Gelijktijdig met het bestrijden van een criminele infrastructuur moet er gewerkt worden aan de sociale infrastructuur, bijvoorbeeld door het ondersteunen van de gebruikers van de straat bij het creëren van nieuwe initiatieven. Denk bijvoorbeeld aan het snel en adequaat handhaven op illegale reclame en op het aanschrijven en handhaven van achterstallig onderhoud.

Rapport Project 1012 (Rekenkamer Metropool Amsterdam, 26 juni 2018)

De rekenkamer doet naar aanleiding van haar bevindingen de volgende aanbevelingen:

- Zorg voor draagvlak en onderhoud dat draagvlak.
- Zet in op een nieuwe "Emergo".
- Richt aanpak op een beperkt aantal kleinere gebieden.
- Ondersteun actief verwerving van strategisch vastgoed.
- Zorg voor een meer daadkrachtige organisatie.

De Weerbare Stad

Sinds een aantal jaren neemt de gemeente maatregelen om te voorkomen dat criminelen greep krijgen op de bovenwereld en onze samenleving ondernijnd raakt. In het programma "De Weerbare Stad" d.d. 3 april 2019 zijn drie doelstellingen geformuleerd:

1. Kennis verwerven: hoewel er bij de politie, in de wetenschap en bijvoorbeeld bij het RIEC sinds langere tijd informatie wordt verzameld over criminele geldstromen, waar deze neerslaan en welk effect dit heeft op de maatschappelijke stabiliteit, is de effectiviteit van maatregelen gebaat bij meer en precieze kennis: de aanpak van ondernijning vereist raffinement, daarvoor dient ook lokale kennis systematisch verzameld te worden.

2. Mentaliteit veranderen: de kwetsbaarheid voor crimineel geld, voor ondermijnende activiteiten, voor afpersing of corruptie is soms een gevolg van naïviteit, vaker van onoplettendheid en van laissez faire ('het zal wel niet zo'n vaart lopen'). Bij gemeenteambtenaren, ondernemers en Amsterdamse burgers moet er nieuw bewustzijn groeien voor de gevaren van ondermijning.
3. Grenzen stellen: om de criminele economie en criminele geldstromen te beteugelen en te voorkomen dat onze stedelijke instellingen en samenlevingsverbanden kunnen worden ontwricht moeten er harde en duidelijke grenzen zijn in wat wel en niet mag. Dit geldt zowel voor de regels van het economische verkeer, de vergunningen die de stad uitreikt, de controle op commercieel vastgoed, als de begrenzing van ons dagelijkse gedrag.

De pilot Hoogstraten is benoemd in "De Weerbare Stad": "Amsterdam zet in op het versterken van winkelgebieden via onder meer de straatgerichte aanpak van winkeldiversiteit. Het gaat om een pilot preventieve aanpak ondermijning in de binnenstad, waarbij afspraken zijn gemaakt over het winkelaanbod met pandeigenaren en, ondernemers in een aantal (clusters van) winkelstraten."¹

Positieve effecten

Als in gebieden waar een straatgerichte aanpak nodig is, duidelijk wordt dat de overheid meer zicht en controle heeft, wordt het gebied onaantrekkelijker voor malafide partijen. Zeer van belang is het herstellen van vertrouwen in de overheid. Het proactief oppakken van meldingen van burgers en ondernemers en openheid bieden in resultaten zorgt voor draagvlak en stimulering van positieve aspecten en kan mogelijk ook leiden tot meer verbinding tussen ondernemers en bewoners. Het koppelen van ondernemers kan zodanig weer leiden tot een sociale infrastructuur. Dit alles sluit mooi aan bij de doelstellingen van "De Weerbare Stad" waar het gaat om het verwerven van kennis (creatief en met burgers), het veranderen van mentaliteit (sociale infrastructuur en proactieve houding richting overheid) en het stellen van grenzen (daadkrachtige overheid waarbij burgers zich gesteund voelen).

---

¹ "De Weerbare Stad", bijlage F2